

**Natuurtoetsen diverse
ontwikkelingslocaties in de
gemeente Barneveld**

Concept, 21 december 2012

Natuurtoetsen diverse ontwikkelingslocaties in de gemeente Barneveld

Toetsing op Flora- en faunawet

Concept

Kenmerk R001-1212217ERT-agv-V01

Verantwoording

Titel	Natuurtoetsen diverse ontwikkelingslocaties in de gemeente Barneveld
Opdrachtgever	Gemeente Barneveld
Projectleider	Herman Bouman
Auteur(s)	Berto van Dam
Tweede lezer	Roland van der Vliet (adviseur ecologie)
Projectnummer	1212217
Aantal pagina's	32 (exclusief bijlagen)
Datum	21 december 2012
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
BU Ruimtelijke Kwaliteit
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon +31 30 28 24 82 4
Fax +31 30 28 89 48 4

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001

Concept

Kenmerk R001-1212217ERT-agv-V01

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding.....	9
1.1 Aanleiding en doel.....	9
1.2 Natuurwetgeving	9
1.3 Methode	10
2 Locatie, ontwikkeling en aanwezige soorten.....	11
2.1 Situatie en beoogde ontwikkeling.....	11
2.1.1 Situatie	11
2.1.2 Beoogde ontwikkeling	16
2.2 Soortverspreiding	17
2.3 Flora	18
2.4 Zoogdieren	18
2.5 Vleermuizen	18
2.6 Vogels	20
2.7 Amfibieën	21
2.8 Reptielen	21
2.9 Vissen.....	22
2.10 Dagvlinders	22
2.11 Libellen	22
2.12 Overige ongewervelden	22
2.13 Samenvatting aanwezige tabel 2/3-soorten	22
3 Toetsing Flora- en faunawet.....	24
3.1 Inleiding	24
3.2 Overzicht effecten	25
3.3 Toetsing aanwezige soorten	26
3.4 Zoogdieren	26
3.5 Vleermuizen	26
3.6 Vogels	26
3.7 Conclusies toetsing Flora- en faunawet	27
4 Conclusies en aanbevelingen	29
4.1 Conclusies.....	29
4.2 Aanbevelingen.....	30

Concept

Kenmerk R001-1212217ERT-agv-V01

5 Literatuur..... 31

Bijlage(n)

- 1 Overzichtskaart
- 2 Toelichting natuurwetgeving

1 Inleiding

Op diverse ontwikkelingslocaties heeft de gemeente Barneveld het voornemen om nieuwbouw te realiseren. Ten behoeve van deze ontwikkeling moeten een aantal gebouwen en het omliggende groen gesloopt en verwijderd worden. Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over de natuurwetgeving die bij dit project relevant is, en de wijze van toetsing hieraan.

1.1 Aanleiding en doel

Bij alle ruimtelijke ingrepen en plannen dient onderbouwd te worden of het voornemen 'redelijkerwijs uitvoerbaar' is. Een inschatting van eventuele belemmeringen op het gebied van natuurbescherming is hier onderdeel van. Al tijdens de planvorming dient daarom inzichtelijk gemaakt te worden of er (mogelijk) sprake is van effecten op beschermde natuurwaarden, of er voldoende mogelijkheden zijn om eventuele effecten te mitigeren of compenseren, en of hiervoor een ontheffing- of vergunningsplicht geldt.

In opdracht van de gemeente Barneveld heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van natuurwetgeving voor het slopen van een aantal gebouwen en het verwijderen van beplanting op een aantal ontwikkelingslocaties. De omvang en aspecten van de beoogde ontwikkelingen zijn nader beschreven in hoofdstuk 2.

In deze rapportage wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Welke natuurwetgeving is van belang en vormt het kader van deze toetsing?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met deze wetgeving?
- Welke consequenties zijn daar aan verbonden?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

1.2 Natuurwetgeving

De huidige natuurwetgeving kan worden onderverdeeld in soortbescherming en gebiedsbescherming.

Soortbescherming wordt gewaarborgd door de Flora- en faunawet. Deze wet beschermt inheemse dier- en plantensoorten waarbij onderscheid wordt gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Voor alle activiteiten met een mogelijk effect op beschermde dier- en plantensoorten is toetsing aan de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Concept

Kenmerk R001-1212217ERT-agv-V01

Gebiedsbescherming wordt gewaarborgd door de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) en de Wet op de Ruimtelijke Ordening (Wro). De Nb-wet beschermt Natura 2000-gebieden en Beschermden natuurmonumenten. Voor activiteiten met een mogelijk effect op deze gebieden is toetsing aan de Nb-wet noodzakelijk. In de Wro is de planologische bescherming van gebieden aangemerkt als *Ecologische Hoofdstructuur* vastgelegd. Toetsing hieraan vindt primair plaats bij ruimtelijke procedures en andere vergunningaanvragen.

Flora- en faunawet

De beoogde planlocatie is gelegen in Barneveld in de provincie Gelderland. De afstand tot het meest nabije Natura 2000-gebied bedraagt 500 m. De afstand tot het meest nabij gelegen deel van de Ecologische hoofdstructuur (EHS) bedraagt 100 m. Gezien het lokale karakter van de ingreep worden effecten op Natura 2000-gebieden en Ecologische Hoofdstructuur niet verwacht. Deze toetsing richt zich daardoor alleen op het beschermingsregime voortkomend uit de Flora- en faunawet. Een uitgebreide beschrijving met betrekking tot natuurwetgeving is opgenomen in bijlage 2.

Samengevat is voor de beoogde ontwikkeling van toepassing:

- Flora- en faunawet

1.3 Methode

De mogelijke aanwezigheid van beschermde planten- en/of diersoorten is in eerste instantie bepaald aan de hand van de volgende gegevens.

- Een oriënterend veldbezoek op 02-10-2012
- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en –data
- Deskundigenoordeel

Het oriënterende veldbezoek betreft geen volledige inventarisatie, maar is erop gericht te controleren in hoeverre soorten daadwerkelijk in het plangebied kunnen voorkomen of in hoeverre de locatie voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen.

Bij ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie ten aanzien van de aanwezige soorten soms niet te geven. Door de inzet van ter zake kundige ecologen wordt onze onderzoekskwaliteit zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is Tauw aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advieswerk geven en ecologisch onderzoek verrichten, opgericht met als doel de kwaliteit van ecologische advisering te verbeteren.

Op basis van het oriënterende veldbezoek, habitateisen van soorten en deskundigenoordeel is een selectie gemaakt van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden

en/of aantoonbaar aanwezig zijn op basis van inventarisaties. De beoogde ontwikkeling is vervolgens getoetst op deze selectie van soorten.

Ten aanzien van vigerend beleid, soortspecifieke informatie en andere gegevens is gebruik gemaakt van verschillende bronnen. Een totaaloverzicht van deze bronnen is opgenomen in hoofdstuk 5.

2 Locatie, ontwikkeling en aanwezige soorten

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de huidige en toekomstige staat en gebruik van de planlocatie en de verwachte beschermde soorten op basis van verspreidingsgegevens, oriënterend veldbezoek en deskundigenoordeel.

2.1 Situatie en beoogde ontwikkeling

2.1.1 Situatie

Figuur 3.1 geeft de globale ligging van de plangebieden weer.

Schoutenstraat-Thorbeckelaan

Concept

Kenmerk R001-1212217ERT-agv-V01

Jacob Catsstraat 82

Achterveldseweg 13

Concept

Kenmerk R001-1212217ERT-agv-V01

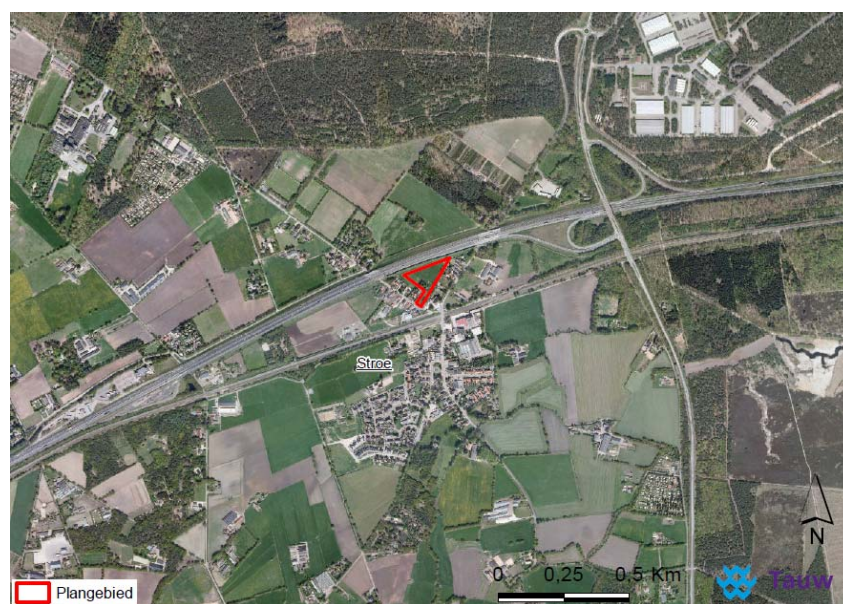
Schoonderbekerweg, De Glind

Kosterrijweg 25, Kootwijkerbroek

Sanderstraat 5, Terschuur

Tolnegeweg, Stroe

Figuur 2.1 Ligging plangebieden (globaal begrensd)

Schoutenstraat-Thorbeckelaan

Het plangebied bevindt zich aan de noordwest kant van Barneveld. Het terrein met een aantal schoolgebouwen bevindt zich ten zuidwesten van de rotonde op de kruising van de Schoutenstraat en Thorbeckelaan. Een deel van het oostelijke complex blijft staan. In het oosten van het plangebied ligt een vijver en is opgaande begroeiing in de vorm van bomen aanwezig. De zuidkant van het plangebied grenst aan de Barneveldse beek. De oostkant ligt tegen de bebouwde kom van Barneveld aan. Aan de noordkant van het plangebied ligt het Oosterbos. Aan de westkant liggen open terreinen, sportvelden, houtwallen en bosschages.

Jacob Catsstraat 82

Aan de noordwest kant van Barneveld ligt een schoolgebouw tussen de Jacob Catsstraat en de Barneveldse beek. Het complex ligt ten hoogte van de Tesselschadestraat. Om het gebouw is een rijke groenstructuur van bomen aanwezig. De noordwest kant van het plangebied grenst aan open gebied met houtwallen en bosschages. De zuidkant grenst aan de bebouwde kom van Barneveld.

Achternveldseweg 13

Aan de zuidwest kant van Barneveld ligt ten oosten van de A30 en direct ten zuiden van de Achternveldseweg een woning. In de tuin staan enkele schuren en is een rijke groenstructuur van bomen aanwezig. Het plangebied ligt ingesloten tussen de A30 aan de westkant, een bedrijventerrein aan de zuidkant en de bebouwde kom van Barneveld aan de oostkant. Ten noorden ligt open gebied met houtwallen, bosschages en de Barneveldse beek.

Schoonderbekerweg, De Glind

Vier kilometer ten zuidwesten van Barneveld ligt het dorpje De Glind. Op de kruising Schoonderbekerweg en de Rudolphlaan ligt een Schoolgebouw. Het plangebied ligt centraal in het dorp. Op het terrein bevinden zich enkele grote bomen. Ten noorden van het plangebied ligt een waterpartij die omringd is door bomen en bosschages. De directe omgeving van het dorpje bestaat uit open terrein, graslanden, boomwallen en bosschages. Ten zuidwesten van De Glind liggen enkele bospercelen.

Kosterrijweg 25, Kootwijkerbroek

Kootwijkerbroek ligt zes kilometer ten oosten van Barneveld. Het plangebied ligt centraal in de bebouwde kom van Kootwijkerbroek. In het plangebied staat een schoolgebouw. Rond het gebouw is een enkele rij bomen van ca. vier meter hoog aanwezig. Verder is er geen rijke groenstructuur aanwezig.

Sanderstraat 5, Terschuur

Terschuur ligt ongeveer 5 kilometer ten noordwesten van Barneveld. Ten noorden van Terschuur ligt een terrein met drie boerderijwoningen en grote schuren. Direct ten zuiden van de woningen loopt de Hoevelakensche beek en ligt de Sanderstraat. Daarachter ligt een sportveld en de bebouwde kom van Terschuur. Ten noorden van het plangebied ligt open terrein met graslanden en bosschages. Ten noordoosten van het plangebied liggen enkele bospercelen.

Tolnegenweg, Stroe

Het plangebied ligt ten noorden van Stroe in de driehoek A1, Tolnegenweg en Wolweg. Het plangebied bestaat uit agrarisch gebied met een woning en vijf schuren. Rond het erf van de boerderij staan enkele bomen. Ten noorden van het plangebied ligt een watergang langs de A1 die in de winterperiode droogvalt.

2.1.2 Beoogde ontwikkeling

Voor 7 planlocaties is inbreiding beoogd. Voor veel planlocaties is de exacte ruimtelijke ontwikkeling op het moment van schrijven nog niet bekend.

Schoutenstraat-Thorbecklaan

Een exact inrichtingsplan is nog niet bekend. De beoogde ontwikkeling zijn twee scholen en woningbouw. De aanwezige gebouwen worden gesloopt. Naar verwachting zal het gehele binnenterrein worden ontdaan van begroeiing. De groenzone langs de Barneveldse beek kan eventueel blijven bestaan. Wel zal een dunning worden uitgevoerd om de beek meer belevingswaarde toe te kennen.

Jacob Catsstraat 82

Een exact inrichtingsplan is nog niet bekend. De beoogde ontwikkeling is woningbouw. Het schoolgebouw wordt gesloopt en vrijwel alle begroeiing binnen het plangebied gaan weg. Het projectgebied wordt uitgebreid tot aan de beek. De strook tussen de school en de beek wordt ingericht als natuurlijke zone.

Achternveldseweg 13

Voor dit plangebied zijn geen inrichtingsplannen bekend. De beoogde ontwikkeling is bedrijvigheid. Een uitgangspunt is dat gebouwen en begroeiing die nu aanwezig zijn worden gesloopt.

Schoonderbekerweg, De Glind

De beoogde ontwikkeling is woningbouw. Opgaande begroeiing is in de beoogde situatie in ruime mate aanwezig. Het schoolgebouw dat er in de huidige situatie staat zal worden gesloopt. De begroeiing ten noorden van het plangebied (nabij de waterpartij) zal worden gehandhaafd.

Kosterrijweg 25, Kootwijkerbroek

Een exact inrichtingsplan is niet bekend. De beoogde ontwikkeling is uitbreiding van de kerk en het realiseren van 26 seniorenappartementen. Het schoolgebouw dat er in de huidige situatie staat zal worden gesloopt.

Sanderstraat, Terschuur

De beoogde ontwikkeling is woningbouw. Alle gebouwen worden gesloopt en er worden drie nieuwe woningen en een centraal gelegen collectief erf gerealiseerd. Rond elk huis is langs de buitenkant van het plangebied een tuin van 0,2 hectare beoogd.

Tolnegenweg, Stoe

Voor dit plangebied is op het moment van schrijven geen exacte inrichting bekend. Een uitgangspunt is dat alle gebouwen en opgaande begroeiing worden gesloopt.

2.2 Soortverspreiding

In de Flora- en faunawet wordt onderscheid gemaakt in drie tabellen beschermde soorten: tabel 1-soorten (niet bedreigd), tabel 2-soorten (beschermd) en tabel 3-soorten (strik beschermd). Zie ook paragraaf 4.1. Voor tabel 1-soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer, onderhoud of gebruik. Deze soorten worden in dit rapport niet specifiek benoemd. Algemene broedende vogels zijn beschermd en worden in dit rapport wel genoemd.

De soortgroep vogels heeft in de Flora- en faunawet een bijzondere status: Alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd tijdens de broedperiode. Tevens zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën: de nesten van categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van categorie 5 in principe alleen tijdens de broedperiode (LNV, 2009). Hierbij geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn (zie ook bijlage 2).

In deze paragraaf zijn de aanwezige door de Flora- en faunawet beschermde soorten geselecteerd. Op basis van verschillende literatuurbronnen is nader bekeken welke beschermde soorten in of in de omgeving van het plangebied voorkomen. Op basis van habitateisen, het oriënterend veldbezoek en deskundigenoordeel is een selectie gemaakt van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden.

2.3 Flora

Bij het oriënterende veldbezoek (02-10-2012) is een indruk verkregen van de aanwezige standplaatsen en is gekeken naar de aanwezige soorten (vaat)planten. Er is geen geschikt habitat aangetroffen die een standplaats bied aan relevante beschermde plantensoorten. Het voorkomen van relevante beschermde soorten is hiermee op alle locaties uitgesloten.

2.4 Zoogdieren

Das, boomarter, steenarter en eekhoorn zijn relevante beschermde zoogdieren die volgens de verspreidingsgegevens (www.zoogdierenatlas.nl) in de plangebieden kunnen voorkomen. Verblijfplaatsen van das, boomarter en eekhoorn zijn op basis van het ontbreken van geschikt biotoop op voorhand uitgesloten.

Das

In de plangebieden 'Schoutenstraat-Thorbeckelaan' en 'Jacob Catsstraat 82' is geschikt foerageergebied voor das aangetroffen. In alle andere plangebieden geen geschikt habitat voor foeragerende dassen aanwezig.

Boomarter

In de plangebieden 'Schoutenstraat-Thorbeckelaan', 'Jacob Catsstraat 82' en 'Schoonderbekerweg, De Glind' is geschikt foerageergebied voor boomarter aanwezig. In de andere plangebieden is geen geschikt habitat voor foeragerende boomarters aanwezig.

Steenarter

In de plangebieden 'Tolnegenweg, Stroe' en 'Sanderstraat 5, Terschuur' zijn verblijfplaatsen van steenarter in de aanwezige schuren niet uitgesloten. Afgezien van plangebied 'Kosterrijweg 25, Kootwijkerbroek' is in alle plangebieden geschikt foerageergebied voor steenarter aangetroffen.

Eekhoorn

In plangebieden 'Schoutenstraat-Thorbeckelaan'; 'Jacob Catsstraat 82' en 'Schoonderbekerweg, de Glind' is geschikt foerageergebied voor eekhoorn vastgesteld. In alle andere plangebieden is geen geschikt foerageergebied voor eekhoorn vastgesteld.

2.5 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Volgens de verspreidingsgegevens zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis in het plangebied te verwachten. Vleermuizen maken van hun leefomgeving op drie verschillende manieren gebruik.

ConceptKenmerk R001-1212217ERT-agv-V01

Verblijfplaats

Holtes en spleten in bomen en gebouwen worden door vleermuizen als verblijfplaats gebruikt. In de plangebieden worden zowel bomen als gebouwen gesloopt. Omdat de bomen in de plangebieden tijdens veldbezoek niet geschikt zijn bevonden als verblijfplaats voor vleermuizen zal alleen naar de effecten van het slopen van gebouwen gekeken worden. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hierbij de relevante soorten.

Vliegroute

Om zich van verblijfplaats naar foerageergebied te verplaatsen maken vleermuizen gebruik van geleidende lijnvormige elementen. Deze elementen zijn bijvoorbeeld gebouwen, bomen, bosschages en water. Omdat rosse vleermuis niet afhankelijk is van lijnvormige geleidende elementen is een effect op deze soort op voorhand uitgesloten. Het is niet uitgesloten dat aanwezige elementen in een plangebied onderdeel uitmaken van een vliegroute van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en/of watervleermuis.

Foerageergebied

Veel soorten vleermuizen foerageren nabij bomen, struiken en gebouwen. Het is niet uit te sluiten dat gewone dwergvleermuis en laatvlieger de opgaande begroeiing en/of gebouwen gebruiken als foerageergebied. Watervleermuis foerageert boven water. Dat deze soort de plangebieden als foerageergebied gebruikt of in de nabijheid van een plangebied foerageert, is bij aanwezigheid van water niet uit te sluiten. Rosse vleermuis foerageert hoog boven open terrein met waterpartijen. Deze situatie ontbreekt in alle plangebieden. Dat Rosse vleermuis de plangebieden gebruikt om te foerageren is op voorhand uitgesloten.

In en in de nabijheid van de plangebieden zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis te verwachten.

Watervleermuis

Door de aanwezigheid van water nabij plangebieden 'schouten-Thorbeckelaan'; 'Jacob Catsstraat 82'; 'Schoonderbekerweg, De Glind' en 'Sanderstraat 5, Terschuur' is **niet uit te sluiten dat watervleermuis de begroeiing langs de randen van de plangebieden gebruikt als foerageergebied en vliegroute.**

Bij de 'Schouten-Thorbeckelaan' en 'Jacob Catsstraat' loopt de Barneveldse Beek langs het plangebied. Het is niet uit te sluiten dat watervleermuis de beek en de opgaande begroeiing langs de beek als vliegroute gebruikt.

Langs plangebied 'Sanderstraat 5, Terschuur' loopt de Hoevelakensche beek. Het is niet uit te sluiten dat watervleermuis de beek en de opgaande begroeiing langs de beek als vliegroute gebruikt.

Door de aanwezigheid van een waterpartij nabij het plangebied 'Schoonderbekerweg, De Glind' is het niet uitgesloten dat watervleermuis nabij het plangebied foerageert.

Omdat de waterpartijen en de opgaande begroeiing langs het water niet geschaad worden binnen de plangebieden zijn effecten op vliegroutes en foerageergebied van watervleermuis uitgesloten. Wel moet eventuele verlichting op de bomenrij en de beek beperkt blijven.

Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger

Voor alle plangebieden geldt dat niet is uitgesloten dat gewone dwergvleermuis en laatvlieger de opgaande begroeiing als vliegroute en- of foerageergebied gebruiken en de gebouwen als verblijfplaats. Een effect op vliegroutes en foerageergebied is op voorhand uitgesloten omdat vliegroutes niet worden aangetast en er in de omgeving voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is.

Ruige dwergvleermuis

Voor alle plangebieden geldt dat niet is uitgesloten dat ruige dwergvleermuis de opgaande begroeiing als vliegroute en- of foerageergebied gebruikt. Een effect op vliegroutes en foerageergebied is op voorhand uitgesloten omdat vliegroutes niet worden aangetast en er in de omgeving voldoende alternatief foerageergebied aanwezig is.

2.6 Vogels

In een aantal plangebieden zijn vogelsoorten aangetroffen of verwacht die jaarrond beschermd zijn. Voor alle plangebieden geldt dat er verschillende algemene broedvogels te verwachten zijn. Daarnaast zijn in een aantal plangebieden vogelsoorten waargenomen of verwacht waarvan de verblijfplaats jaar rond beschermd zijn. Dit zijn steenuil, huismus en ransuil.

Steenuil

In de meeste plangebieden kan steenuil worden uitgesloten omdat geschikt habitat niet is aangetroffen. Veel plangebieden liggen in verstedelijkt gebied en bieden geen ruimte voor een verblijfplaats van steenuil. In twee gebieden is wel geschikt biotoop aangetroffen.

Ten oosten van plangebied 'Schoutenstraat-Thorbeckelaan' ligt een geschikt gebied voor een vaste verblijfplaats van een steenuil (categorie 1). Er is een oud schuurtje aanwezig die geschikt lijkt als broedlocatie. Het grasland dat aan het plangebied grenst, zou in theorie geschikt foerageergebied kunnen zijn. Het voorkomen van steenuil in de nabijheid van het plangebied is niet uit te sluiten. Als het aangrenzende grasland niet wordt geschaad worden effecten op steenuil uitgesloten. Wordt er echter afbreuk gedaan aan het areaal geschikt leefgebied voor steenuil dan kunnen aanvullende (mitigerende) maatregelen nodig zijn.

Het is niet uitgesloten dat steenuil de gebouwen op plangebied 'Sanderstraat 5, Terschuur' als verblijfplaats gebruikt.

Huismus

Nabij de schuur in plangebied 'Achterveldseweg 13' zijn tijdens het veldbezoek huismussen (categorie 2) waargenomen. Het is niet uit te sluiten dat huismussen de gebouwen als broedlocatie gebruiken. Dat het rooien van bomen en struiken en het slopen van gebouwen een negatief effect heeft op huismus is daarom niet uit te sluiten. Als huismus wel geschaad wordt zijn aanvullende (mitigerende) maatregelen nodig.

De schuren in het plangebied 'Tolnegenweg, Stroe' worden mogelijk door huismus als broedlocatie gebruikt. Tijdens veldonderzoek zijn sporen aangetroffen die hierop wijzen. Op de betreffende schuur zijn ook dakpannen aanwezig die speciaal voor huismussen en gierzwaluwen zijn ontworpen. Voor gierzwaluw is het dak te laag, maar het is niet uitgesloten dat huismus wel in de schuur broedt.

Ransuil

Tijdens veldbezoek is in de tuin van het naastgelegen huis bij plangebied 'Achterveldseweg 13' een roepende ransuil (categorie 4) gehoord. Om met zekerheid uit te sluiten dat er geen verblijfplaats van ransuil in of in de nabijheid van het plangebied geschaad wordt is nader onderzoek wenselijk.

2.7 Amfibieën

Op basis van verspreidingsgegevens (Herder et al., 2009) zijn heikikker, kamsalamander en poelkikker in of in de nabije omgeving van het plangebied te verwachten. Tijdens oriënterend veldbezoek is vastgesteld dat er binnen het plangebied geen geschikt biotoop aanwezig is voor relevante beschermde soorten amfibieën.

Een bosperceel in het plangebied 'Schoonderbekerweg, De Glind' ligt nabij een waterpartij en zou in theorie een geschikte overwinterplaats voor amfibieën kunnen zijn. Omdat er in de aanwezige waterpartij vissen aanwezig zijn is het voorkomen van amfibieën uitgesloten. Het voorkomen van relevante beschermde amfibieën is daarmee binnen alle plangebieden uitgesloten.

2.8 Reptielen

Op basis van verspreidingsgegevens (Creemers et al., 2009) komen er in de plangebieden geen relevante beschermde soorten reptielen voor. Tijdens oriënterend veldonderzoek is tevens vastgesteld dat er geen geschikt biotoop voor relevante beschermde reptielen aanwezig is. Het voorkomen van deze soorten is dan ook op voorhand uitgesloten.

2.9 Vissen

Op basis van verspreidingsgegevens (Creemers et al., 2009) worden er geen beschermde vissoorten in of in de nabijheid van de plangebieden verwacht. Tijdens oriënterend veldonderzoek is tevens vastgesteld dat er geen geschikt biotoop voor relevante beschermde vissen aanwezig is. Het voorkomen van deze soorten is dan ook op voorhand uitgesloten.

2.10 Dagvlinders

Diverse dagvlinders hebben in de Flora- en faunawet een beschermde status. Op basis van verspreidingsgegevens (Bos et al., 2006) worden binnen of nabij het plangebied geen beschermde dagvlinders verwacht (hoewel een enkel zwervend exemplaar nooit is uit te sluiten). Gezien het karakter van de ingreep, en de afwezigheid van geschikt biotoop, is geen sprake van een negatief effect op populaties van beschermde dagvlinders.

2.11 Libellen

Diverse libellen zijn in de Flora- en faunawet beschermd. Op basis van verspreidingsgegevens (Dijkstra et al., 2002) worden binnen of nabij het plangebied geen beschermde libellen verwacht (hoewel net als bij dagvlinders een enkel zwervend exemplaar nooit is uit te sluiten). Gezien het karakter van de ingreep, en de afwezigheid van geschikt biotoop, is geen sprake van een negatief effect op populaties van beschermde libellen.

2.12 Overige ongewervelden

Als ongewervelden zijn in de Flora- en faunawet naast dagvlinders en libellen ook enkele kevers (zoals het Vliegend hert, Brede geelrandwaterroofkever, Gestreepte waterroofkever), weekdieren (zoals de Platte schijfhoren) en een kreeftachtige (Rivierkreeft) beschermd door de Flora- en faunawet. Het plangebied en directe omgeving voorzien voor geen van deze soorten in een geschikt habitat en/of bevat geen geschikte (landschaps)elementen. De aanwezigheid van en effecten op deze soorten worden dan ook uitgesloten.

2.13 Samenvatting aanwezige tabel 2/3-soorten

Op basis van de verspreidingsgegevens uit de beschikbare literatuurbronnen en het oriënterende veldbezoek zijn in de onderstaande tabel de soorten weergegeven, waarvan verwacht wordt dat deze in of in de nabije omgeving van het plangebied voor kunnen komen. In tabel 2.1 zijn de zwaarder beschermde soorten opgenomen (Flora- en faunawet tabel 2 en 3). De licht beschermde soorten (tabel 1) waarvoor veelal een vrijstelling geldt zijn niet genoemd. Rode Lijstsoorten zonder beschermde status zijn evenmin opgenomen.

Concept

 Kenmerk R001-1212217ERT-agv-V01

Tabel 2.1 Beschermde soorten (tabel 2/3) die op basis van verspreidingsgegevens, veldbezoek en deskundigenoordeel in of in de nabije omgeving van het plangebied verwacht worden

Plangebied	Soortgroep	Verwachte soorten per soortgroep (tabel 2/3)
Schoutenstraat-Thorbeckelaan	Vleermuizen	Verblijfplaats gewone dwergvleermuis, laatvlieger (tabel 3) in gebouwen
	Vogels (algemeen)	Diverse (algemene) broedende vogelsoorten mogelijk
	Zoogdieren	Foerageergebied das, boommarter (tabel 3), steenmarter en eekhoorn (tabel 2)
Jacob Catsstraat 82	Vleermuizen	Verblijfplaats gewone dwergvleermuis, laatvlieger (tabel 3) in gebouwen
	Vogels (algemeen)	Diverse (algemene) broedende vogelsoorten mogelijk
	Zoogdieren	Foerageergebied das, boommarter (tabel 3), steenmarter en eekhoorn (tabel 2)
Achterveldseweg 13	Vleermuizen	Verblijfplaats gewone dwergvleermuis, laatvlieger (tabel 3) in gebouwen
	Vogels (algemeen)	Diverse (algemene) broedende vogelsoorten mogelijk
	Vogels (vaste verblijfplaatsen)	Huismus (categorie 2), ransuil (categorie 4)
	Zoogdieren	Foerageergebied steenmarter (tabel 2)
Schoonderbekerweg, De Glind	Vleermuizen	Verblijfplaats gewone dwergvleermuis , laatvlieger (tabel 3) in gebouwen
	Vogels (algemeen)	Diverse (algemene) broedende vogelsoorten mogelijk
	Zoogdieren	Foerageergebied boommarter (tabel 3), steenmarter, eekhoorn (tabel 2)

Concept

Kenmerk R001-1212217ERT-agv-V01

Plangebied	Soortgroep	Verwachte soorten per soortgroep (tabel 2/3)
Kosterrijweg 25, Kootwijkerbroek	Vleermuizen	Verblijfplaats gewone dwergvleermuis, laatvlieger (tabel 3) in gebouwen
	Vogels (algemeen)	Diverse (algemene) broedende vogelsoorten mogelijk
Sanderstraat 5, Terschuur	Vleermuizen	Verblijfplaats gewone dwergvleermuis, laatvlieger (tabel 3) in gebouwen
	Vogels (algemeen)	Diverse (algemene) broedende vogelsoorten mogelijk
	Vogels (vaste verblijfplaatsen)	Steenuil (categorie 1)
	Zoogdieren	Foerageergebied en verblijfplaats steenmarter (tabel 2)
Tolnegeweg, Stroe	Vleermuizen	Verblijfplaats gewone dwergvleermuis, laatvlieger (tabel 3) in gebouwen
	Vogels (algemeen)	Diverse (algemene) broedende vogelsoorten mogelijk
	Vogels (vaste verblijfplaatsen)	Huismus (categorie 2)
	Zoogdieren	Foerageergebied en vaste verblijfplaats steenmarter (tabel 2)

3 Toetsing Flora- en faunawet

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de vragen: In welke mate worden door de Flora- en faunawet beschermde soorten planten of dieren door de beoogde activiteiten beïnvloed en zijn hiervoor mitigerende maatregelen en/of ontheffing noodzakelijk?

3.1 Inleiding

De bescherming van inheemse dier- en plantensoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. De wet maakt onderscheid in drie categorieën beschermde soorten namelijk:

- Tabel 1-soorten: De meest algemene, niet bedreigde soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig gebruik of beheer en onderhoud

ConceptKenmerk R001-1212217ERT-agv-V01

- Tabel 2-soorten: Beschermden soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig gebruik of beheer en onderhoud mits wordt gehandeld volgens een geaccordeerde en door de initiatiefnemer onderschreven gedragscode
- Tabel 3-soorten: Strikt beschermden soorten waaronder de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van bedreigde soorten

Naast deze drie groepen zijn alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd tijdens de broedperiode. Daarnaast zijn van een aantal soorten de vaste rust- en verblijfplaatsen én de functionele omgeving jaarrond beschermd.

In de Flora- en faunawet is tevens een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

De jurisprudentie ten aanzien van te treffen maatregelen in het kader van de Flora- en faunawet is voortdurend aan veranderingen onderhevig. Recentelijke uitspraken van de Raad van State geven aan dat alleen wanneer maatregelen gericht zijn op het *geheel en vooraf voorkomen* van effecten (en overtreding verbodsbepalingen) de term 'mitigatie' gebruikt mag worden. Wanneer maatregelen gericht zijn op het *wegnemen* van (aanvankelijk) optredende effecten, dienen deze als 'compensatie' aangemerkt te worden. In dat geval is dus ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen en is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk.

3.2 Overzicht effecten

De beoogde (ruimtelijke) ingreep heeft een mogelijk effect op beschermden dier- en plantensoorten. Hierbij is onderscheid te maken tussen tijdelijke en permanente invloeden die effecten kunnen veroorzaken. Dit zijn:

Tijdelijke invloeden:

- Geluid bij grondwerken en sloopwerkzaamheden
- Licht tijdens de bouwfase
- Verhoogde aanwezigheid en beweging van mensen

Permanente invloeden:

- Sloop van gebouwen
- Kap van bomen en struweel
- Nieuwbouw
- Aanleg verlichting

3.3 Toetsing aanwezige soorten

In het vorige hoofdstuk is beschreven in hoeverre dier- en plantensoorten daadwerkelijk in het plangebied kunnen voorkomen en/of in hoeverre het voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen. In deze paragraaf is getoetst of het beoogde voornemen een effect kan hebben op de verwachte aanwezige beschermde soort(en). De andere soortgroepen worden in dit hoofdstuk dan ook verder buiten beschouwing gelaten.

De Flora- en faunawet gaat uit van het voorzorgsbeginsel en stelt dat effecten *met zekerheid* moeten kunnen worden uitgesloten. Wanneer effecten mogelijk zijn, en wanneer op basis van het oriënterend veldbezoek of actuele verspreidingsgegevens niet met zekerheid vast te stellen is of een soort aanwezig is, kan daarom nader onderzoek noodzakelijk zijn.

3.4 Zoogdieren

Effecten op foerageergebied van das, boommarter, steenmarter en eekhoorn wordt op voorhand uitgesloten omdat voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving aanwezig is.

Sanderstraat 5, Terschuur

In het plangebied bevinden zich schuren die mogelijk door steenmarter als verblijfplaats worden gebruikt. Als een schuur ten behoeve van de beoogde ontwikkeling wordt gesloopt zijn mitigerende maatregelen nodig. Aanvullend onderzoek is wenselijk om met zekerheid uit te sluiten dat steenmarter gebruik maakt van de gebouwen.

Tolnegenweg, Stroe

De schuren op het plangebied worden mogelijk door steenmarter gebruikt als verblijfplaats. Als een schuur ten behoeve van de beoogde ontwikkeling wordt gesloopt zijn aanvullende (mitigerende) maatregelen nodig. Aanvullend onderzoek is nodig om met zekerheid uit te sluiten dat steenmarter gebruik maakt van de gebouwen.

3.5 Vleermuizen

Voor alle plangebieden afgezien kan niet worden uitgesloten dat gewone dwergvleermuis en laatvlieger gebouwen als vaste verblijfplaats gebruiken. Om met zekerheid uit te kunnen sluiten dat deze soorten dit doen is nader onderzoek volgens het vleermuisprotocol wenselijk.

3.6 Vogels

In alle plangebieden worden algemene broedvogels verwacht. Sloop van gebouwen en verwijderen van bomen en struiken dienen gezien te worden als een voor vogels versturende activiteit en dienen daarom buiten het vogelbroedseizoen gestart te worden of te worden uitgevoerd.

Tevens zijn in drie plangebieden vogels waargenomen of verwacht waarvan nesten jaarrond beschermd zijn. Deze plangebieden en de relevante beschermde soorten worden hieronder behandeld.

Achternveldseweg 13

Het is niet uitgesloten dat de schuur bij de woning door huismus als broedlocatie wordt gebruikt. Tijdens veldbezoek zijn hier huismussen waargenomen. Als de schuur gesloopt wordt en begroeiing geroid dan wordt de nestlocatie en zijn functionele omgeving van de nestlocatie vernietigd. Aanvullende (mitigerende) maatregelen zijn dan noodzakelijk.

Ook is tijdens veldbezoek een roepende ransuil waargenomen. De ransuil zat vermoedelijk in de grote kastanje in de naastgelegen tuin. Om uit te sluiten dat een verblijfplaats van deze categorie 4 soort geschaad wordt is nader onderzoek noodzakelijk.

Tolnegenweg, Stroe

Een schuur in het plangebied is een geschikte broedlocatie voor huismus. Tijdens veldbezoek zijn sporen gevonden die doen vermoeden dat huismus daadwerkelijk in de schuur broedt. Ook zijn er op het dak speciale huismus- en gierzwaluw-pannen aanwezig. Om huismus met zekerheid uit te sluiten is aanvullend onderzoek voorafgaand aan het slopen van gebouwen noodzakelijk.

Sanderstraat 5, Terschuur

Het is niet uitgesloten dat steenuil in één van de schuren een vaste verblijfplaats heeft. Om steenuil met zekerheid uit te sluiten is voorafgaand aan de sloop van de gebouwen onderzoek noodzakelijk.

3.7 Conclusies toetsing Flora- en faunawet

In tabel 3.1 zijn de beschermde tabel 2 en 3-soorten uit de Flora- en faunawet opgenomen waarvan niet uitgesloten kan worden dat zij geschaad worden door de beoogde ontwikkelingen. Eventueel overtreden verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet zijn eveneens weergegeven.

Afhankelijk van de tijd tussen dit onderliggende onderzoek en van de sloop van gebouwen en verwijderen van bomen en struiken, kan een actualiserend of aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn naar de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten. Met name bij het in ongebruik raken van grond en/of bebouwing is de kans op (nieuw)vestiging van beschermde soorten aanwezig. De conclusies van dit onderzoek zijn daarom hooguit enkele jaren geldig.

Concept

Kenmerk R001-1212217ERT-agv-V01

Tabel 3.1 Flora- en faunawet soorten (tabel 2/3) die mogelijk geschaad worden

Plangebied	Soortgroep	Soort	Verbodsbepalingen
Schoutenstraat- Thorbeckelaan	Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, laatvlieger (tabel 3)	Afhankelijk van uitkomsten nader onderzoek naar verblijfplaatsen in gebouwen
	Vogels (algemeen)	Diverse (algemene) broedende vogelsoorten mogelijk	Niet van toepassing mits werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden
Jacob Catsstraat 82	Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, laatvlieger (tabel 3)	Afhankelijk van uitkomsten nader onderzoek naar verblijfplaatsen in gebouwen
	Vogels (algemeen)	Diverse (algemene) broedende vogelsoorten mogelijk	Niet van toepassing mits werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden
Achterveldseweg 13	Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, laatvlieger (tabel 3)	Afhankelijk van uitkomsten nader onderzoek naar verblijfplaatsen in gebouwen
	Vogels (algemeen)	Diverse (algemene) broedende vogelsoorten mogelijk	Niet van toepassing mits werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden
	Vogels (vaste verblijfplaatsen)	Huismus (categorie 2, ransuil (categorie 4)	Afhankelijk van nader uit te voeren onderzoek
Schoonderbekerweg, De Glind	Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, laatvlieger (tabel 3)	Afhankelijk van uitkomsten nader onderzoek naar verblijfplaatsen in gebouwen
	Vogels (algemeen)	Diverse (algemene) broedende vogelsoorten mogelijk	Niet van toepassing mits werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden
Kosterrijweg 25, Kootwijkerbroek	Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, laatvlieger (tabel 3)	Afhankelijk van uitkomsten nader onderzoek naar verblijfplaatsen in gebouwen
	Vogels (algemeen)	Diverse (algemene) broedende vogelsoorten	Niet van toepassing mits werkzaamheden buiten het

Concept

 Kenmerk R001-1212217ERT-agv-V01

Plangebied	Soortgroep	Soort	Verbodsbepalingen
		mogelijk	broedseizoen plaatsvinden
Sanderstraat 5, Terschuur	Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, laatvlieger (tabel 3)	Afhankelijk van uitkomsten nader onderzoek naar verblijfplaatsen in gebouwen
	Vogels (algemeen)	Diverse (algemene) broedende vogelsoorten	Niet van toepassing mits werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden
	Vogels (vaste verblijfplaatsen)	Steenuil (categorie 1)	Afhankelijk van uitkomsten nader onderzoek
Tolnegenweg, Stroe	Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, laatvlieger (tabel 3)	Afhankelijk van uitkomsten nader onderzoek naar verblijfplaatsen in gebouwen
	Vogels (algemeen)	Diverse (algemene) broedende vogelsoorten	Niet van toepassing mits werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden
	Vogels (vaste verblijfplaatsen)	Huismus (categorie 2)	Afhankelijk van uitkomsten nader onderzoek

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Voor de gemeente Barneveld heeft Tauw voor zeven plangebieden een natuurtoets uitgevoerd. Exacte details voor de beoogde ingrepen zijn op het moment van schrijven niet bekend. Het betreffen een aantal inbreidingen in de gemeente Barneveld. Zo is de bouw van een school, woningen of bedrijvigheid beoogt. Een aantal scholen en boerderijwoningen zal worden gesloopt ten behoeve van de beoogde ontwikkelingen. Ook wordt de begroeiing in de plangebieden geroid.

De opzet van dit onderzoek is het toetsen of er in of in de nabijheid van het plangebied relevante beschermde soorten voorkomen en of deze soorten door de beoogde ingrepen worden geschaad. Aan de hand van dit onderzoek is vastgesteld of de beoogde ingrepen "redelijkerwijs uitvoerbaar zijn". Het onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een natuurtoets. De Flora- en faunawet is de wetgeving die van toepassing is bij deze toets.

Geconcludeerd wordt dat de negatieve effecten op verblijfplaatsen in gebouwen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger niet kan worden uitgesloten. Effect op foerageergebied is uitgesloten omdat er in de omgeving van de plangebieden genoeg alternatief foerageergebied aanwezig is. Effecten op vliegroutes zijn uitgesloten omdat de elementen die mogelijk deel uit maken van een vliegroute niet worden geschaad ten behoeve van de beoogde ontwikkelingen. Voor de Flora- en faunawet is het noodzakelijk om effecten met zekerheid uit te sluiten. Nader onderzoek is daarom wenselijk om vast te stellen of de gebouwen die gesloopt worden door vleermuizen als verblijfplaats worden gebruikt.

In plangebieden Achterveldseweg 13 en Tolnegeweg, Stroe zijn verblijfplaatsen van huismus (categorie 2) niet uit te sluiten. Verblijfplaatsen van huismus zijn jaarrond beschermd. Dit betekent dat het slopen van de betreffende schuren in strijd is met de Flora- en faunawet. Nader onderzoek is nodig om een effect op huismus met zekerheid uit te sluiten. Aanvullende (mitigerende) maatregelen zijn noodzakelijk wanneer blijkt dat huismus wel wordt geschaad door het slopen of een andere manier aantasten van de schuren en de omringende functionele leefomgeving. Ook moet nader onderzoek uitwijzen of ransuil een vaste verblijfplaats binnen het plangebied Achterveldseweg heeft. Tijdens het veldbezoek is een roepend exemplaar in de aanliggende tuin waargenomen.

In alle plangebieden zijn algemene broedvogels te verwachten. Sloop van gebouwen en verwijderen van bomen en struiken dient gezien te worden als een voor vogels verstorende activiteit en dienen buiten het vogelbroedseizoen plaats te vinden.

4.2 Aanbevelingen

Nader onderzoek

De Flora- en faunawet gaat uit van het voorzorgsbeginsel en stelt dat een overtreding van verbodsbepalingen *met zekerheid* moet kunnen worden uitgesloten. Uitsluitel is alleen mogelijk op basis van voldoende en actuele gegevens. Wanneer negatieve effecten op soorten mogelijk zijn, en wanneer op basis van het oriënterend veldbezoek of actuele verspreidingsgegevens niet met zekerheid vast te stellen is of een soort aanwezig is, is daarom nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten noodzakelijk. Ook bij het aanvragen van een eventuele ontheffing of indienen van een mitigatieplan dient de aanwezigheid van de betreffende soort aangetoond te worden. Hierbij geldt een 'omgekeerde bewijslast waarbij de initiatiefnemer verantwoordelijkheid draagt. Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen, jaarrond beschermde vogels en steenmarter zijn noodzakelijk.

Planning en geldigheid

Afhankelijk van de tijd tussen dit onderliggende onderzoek en van de sloop van gebouwen en verwijderen van bomen en struiken, kan een actualiserend of aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn naar de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten. Met name bij het in ongebruik raken van grond en/of bebouwing is de kans op (nieuw)vestiging van beschermde soorten aanwezig. De conclusies van dit onderzoek zijn daarom hooguit enkele jaren geldig. Het is aan te bevelen om het terrein zolang mogelijk in gebruik te houden, voorafgaand aan de ontwikkeling. Op die manier wordt voorkomen dat (beschermde) dieren zich vestigen in het tijdelijk in onbruik geraakte plangebied.

Natuurlijke inrichting

In de nieuwe bebouwing kunnen voorzieningen gemaakt worden voor vleermuizen en vogels welke door de huidige nieuwbouwtechnieken (in algemene zin) dreigen te verdwijnen. Hierbij valt te denken aan gierzwaluwdakpannen of mussenvides. Ten aanzien van verlichting is het raadzaam om vooraf een verlichtingsplan op te stellen waarbij rekening wordt gehouden met natuurwaarden. Bij een nadere uitwerking zijn wij u hierbij graag van dienst.

Planvorming en ecologie

Bij de planprocessen van de toekomstige inrichting is het raadzaam om tijdig een ecooloog te betrekken in verband met de mogelijke effecten die de nieuwbouw met zich mee brengt. Op die manier kan tevens tijdig nagedacht worden over zaken als ecologisch wenselijke verlichtingsplannen en aanverwante inrichtingsvraagstukken.

Dunningen groenstroken langs de Barneveldse beek

Bij de beoogde dunning van de groenstroken langs de Barneveldse beek mogen geen aaneengesloten gaten groter dan 50 meter gemaakt worden. Hiermee wordt een negatief effect op vliegroutes van vleermuizen te voorkomen (Limpens et al., 2004).

5 Literatuur

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Concept

Kenmerk R001-1212217ERT-agv-V01

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Dijkstra, K.D. B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar & M.J.T. van der Weide, 2002. De Nederlandse Libellen (Odonata), Nederlandse fauna 4. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Limpens, H.J.G.A., P. Twisk & G. Veenbaas, 2004. Met vleermuizen overweg. Brochure over vleermuizen en de wijze waarop bij planning, aanleg, reconstructie en beheer van wegen praktische invulling kan worden gegeven aan de wettelijke zorgplicht voor vleermuizen. Uitgave Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft & de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Arnhem.

LNV, Dienst Regelingen (2009) Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Internetbronnen

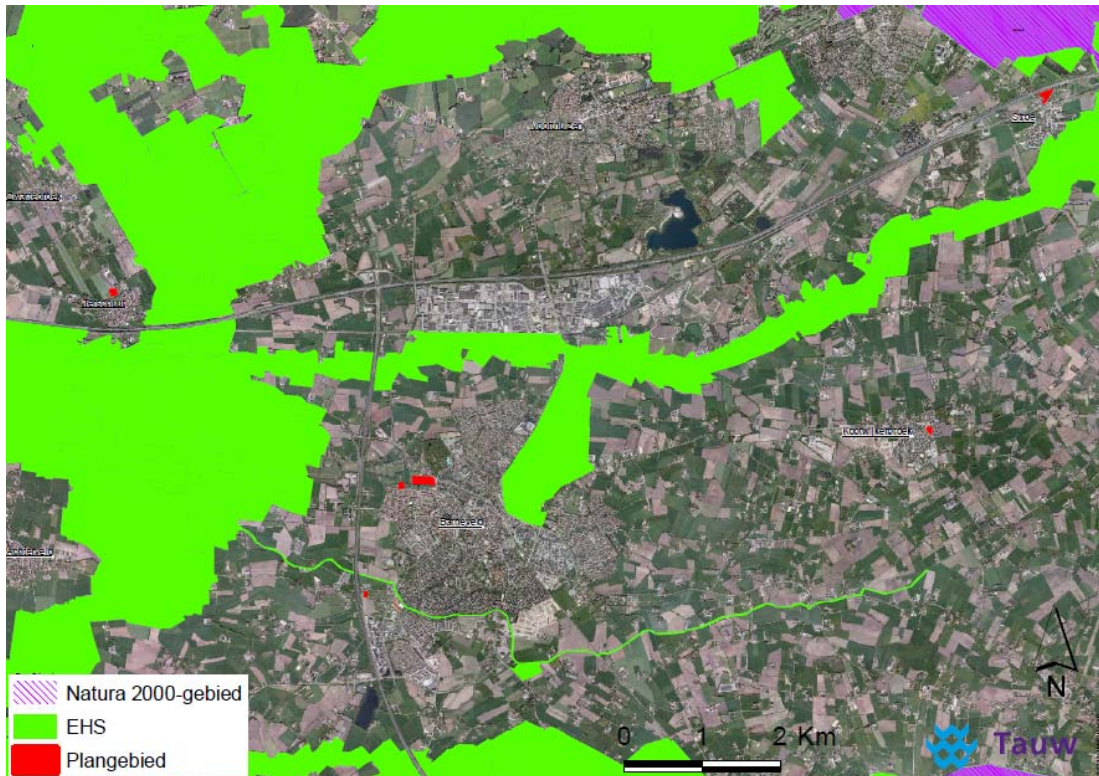
www.zoogdieratlas.nl

Internetsites zijn voor het laatst bezocht op 13-12-2012

Bijlage

1

Overzichtskaart

Overzichtkaart ligging plangebieden ten opzichte van Natura- 2000 gebieden en de EHS.

Bijlage

2

Toelichting natuurwetgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt een groot aantal in Nederland voorkomende wilde dier- en plantensoorten. Uitgangspunt van de wet is dat aantasting van de beschermde soorten moet worden voorkomen. Wanneer dit niet mogelijk is, kan een ontheffing worden verleend door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I, voorheen LNV). De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, et cetera) en ongeveer 100 plantensoorten zijn te vinden in tabellen, die deel uitmaken van de Flora- en faunawet. Niet elke soort is even zwaar beschermd, er wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën namelijk:

- Tabel 1: Algemene en niet bedreigde soorten
- Tabel 2: Schaarse soorten
- Tabel 3: Meest zeldzame en bedreigde soorten

Naast deze drie groepen zijn alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd tijdens de broedperiode. Daarnaast zijn van een aantal soorten de vaste rust- en verblijfplaatsen én de functionele omgeving jaarrond beschermd (zie *Vogels*).

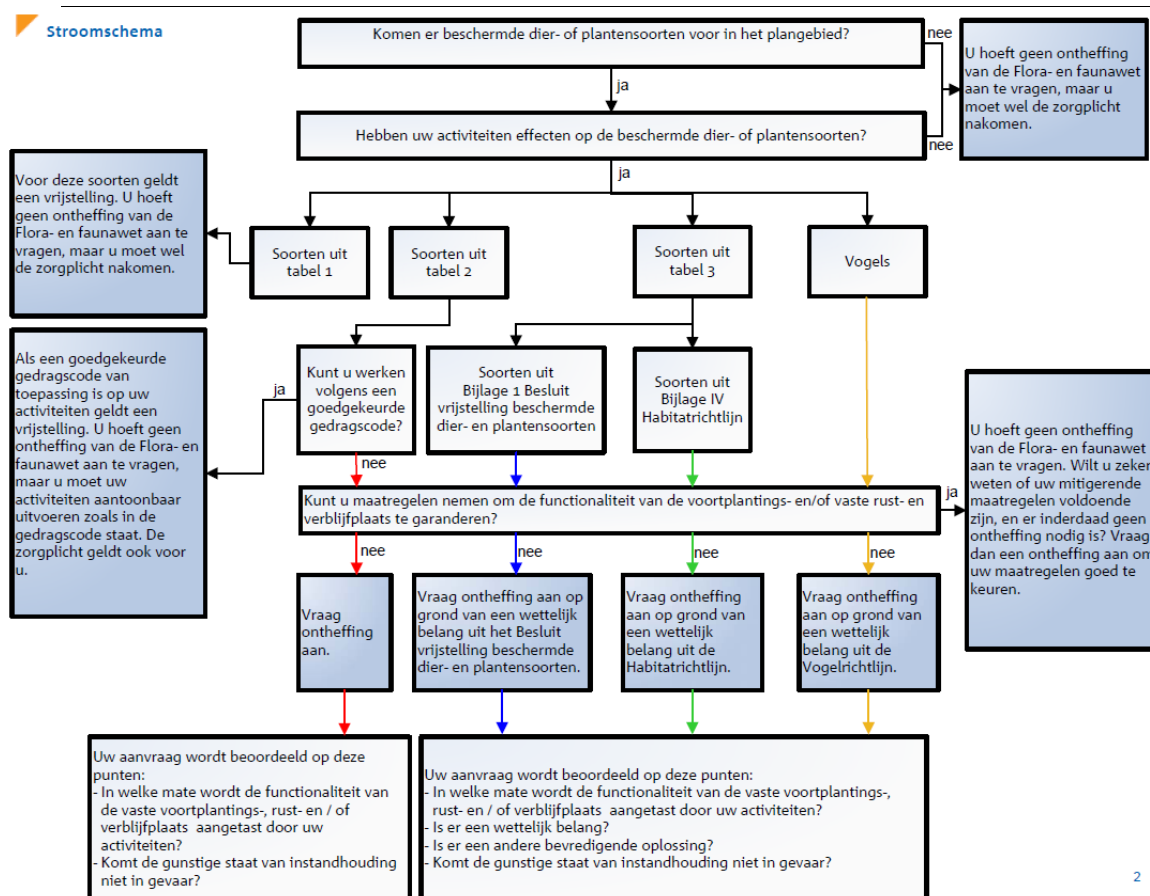
De Flora- en faunawet bevat artikelen met bijbehorende verbodsbepalingen. Deze zijn weergegeven in onderstaand overzicht. Activiteiten waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden dienen voorkomen te worden, bijvoorbeeld door het treffen van mitigerende maatregelen. Indien dit niet mogelijk is, dan is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alleen toegestaan met een ontheffing van het Ministerie van EL&I. Een mitigatieplan of ontheffing dient in het bezit te zijn voorafgaand aan de start van de uitvoeringsfase.

- Artikel 2: Zorgplicht ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd
Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, beschadigen of verwijderen van beschermde planten
Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren
Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren
Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijf- en voortplantingsplaatsen
Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren
Artikel 13: Verbod: bezit van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Bij bepaalde activiteiten en alleen voor soorten vermeld in tabel 1 geldt een vrijstellingsregeling. Voor de tabel 2- en 3-soorten is bij bepaalde activiteiten (zie onderstaand schema) ook geen ontheffing nodig wanneer deze worden uitgevoerd op basis van een door de Minister van EL&I goedgekeurde en door de initiatiefnemer geaccordeerde gedragscode. Wanneer niet volgens een gedragscode gewerkt wordt en wanneer tabel 2- of 3-soorten worden aangetast, dan moeten mitigerende maatregelen genomen worden ter voorkoming van een overtreding van de verbodsbepalingen. Recentelijke uitspraken van de Raad van State leren dat maatregelen alleen als 'mitigatie' bestempeld mogen worden wanneer deze gericht zijn op het (vooraf) voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen. In gevallen waar effecten verwacht worden, vormen de te treffen maatregelen echter vaak een compensatie van aanvankelijk wel optredende effecten. Alleen wanneer maatregelen die gericht zijn op het *geheel en vooraf voorkomen* van effecten (en

overtreding verbodsbepalingen) kan de term 'mitigatie' gebruikt worden. Het verdient de aanbeveling een mitigatieplan vooraf te laten goedkeuren door het Ministerie van EL&I (in de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag). Wanneer maatregelen gericht zijn op het *wegnemen* van aanvankelijk optredende effecten, dienen deze als 'compensatie' aangemerkt te worden. In dat geval is dus ook sprake van een overtreding van verbodsbepalingen (er is immers een al dan niet tijdelijk effect) en is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk.

Onderstaand is een stroomschema opgenomen met de bepalingen wanneer een mitigatieplan of ontheffing nodig is.

Stroomschema Flora- en faunawet [LNV, 2009]

Zoals weergegeven in het stroomschema, moet wanneer het treffen van mitigerende maatregelen niet mogelijk is, een ontheffing worden aangevraagd. Het verkrijgen van een ontheffing is aan strikte voorwaarden gebonden. De exacte voorwaarden verschillen afhankelijk van de beschermde status van de soort waarvoor ontheffing wordt aangevraagd.

Tabel 1-soorten (algemene en niet bedreigde soorten)

Begin 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur in het kader van de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierin is geregeld dat een aantal algemene soorten, vanaf toen de tabel 1-soorten genoemd, bij bepaalde activiteiten verstoord mag worden zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Het gaat daarbij om 'Beheer en onderhoud', 'Bestendig gebruik' en 'Ruimtelijke ontwikkeling'. Activiteiten, die binnen deze categorieën vallen, kunnen onder voorwaarden zonder ontheffing worden uitgevoerd, óók als dit schadelijke effecten heeft voor deze soorten. De zorgplicht is voor deze soorten echter onverminderd van toepassing.

Tabel 2-soorten (schaarse soorten)

Voor de tabel 2-soorten kan een mitigatieplan worden opgesteld (en goedgekeurd door het Ministerie van EL&I in de vorm van een afwijzing van een ontheffingsaanvraag) waarmee een overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen wordt. Is dit niet mogelijk, dan kan alleen een ontheffing worden verleend indien de activiteit een 'redelijk doel' dient en er geen afbreuk wordt gedaan aan de 'gunstige staat van instandhouding' van de soort (effecten op regionaal populatieniveau). Indien de gunstige staat van instandhouding van de soort wel in het geding komt, dienen altijd mitigerende en/of compenserende maatregelen te worden getroffen. Voor initiatiefnemers die beschikken over een door het Ministerie van EL&I geaccordeerde gedragscode die aangeeft op welke wijze rekening wordt gehouden met beschermde soorten geldt voor de tabel 2-soorten eveneens een vrijstelling.

Tabel 3-soorten (zeldzame en bedreigde soorten)

Voor de tabel 3-soorten kan door het Ministerie van EL&I eveneens een mitigatieplan worden goedgekeurd (in de vorm van een afwijzing van een ontheffingsaanvraag) waarmee een overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen wordt. Is dit niet mogelijk, dan kan alleen een ontheffing worden verleend indien aan specifieke criteria wordt voldaan. Deze criteria zijn afhankelijk van de status van de betreffende tabel 3-soort¹

Voor tabel 3-soorten afkomstig uit bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, kan ontheffing aangevraagd worden indien er geen alternatief beschikbaar is, en op grond van wettelijke belangen uit deze AMvB. Dit zijn:

- a) *Bepalingen inzake vrij verkeer en markt van het Verdrag tot oprichting van de EG*
- b) *Bescherming van flora en fauna*
- c) *Veiligheid van het luchtverkeer*
- d) *Volksgesondheid of openbare veiligheid*
- e) *Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten*
- f) *Voorkomen van ernstige schade aan eigendom anders dan gewas, vee, bos en wateren*
- g) *Belangrijke overlast veroorzaakt door een beschermde inheemse diersoort*
- h) *Uitvoering van bestendig beheer en onderhoud in landbouw en bosbouw*

¹ De tabel 3-soorten kunnen verdeeld worden in twee categorieën; hetzij Bijlage 1-soorten van de bijlagen van het (AMvB) Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, of Bijlage IV-soorten van de bijlagen van de Europese Habitatrichtlijn. De aanwijzing van de eerste categorie is nationaal bepaald. Voor de tweede categorie gelden Europese verplichtingen om beschermingsmaatregelen te nemen.

- i) *Bestendig gebruik*
- j) *Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.*

Voor tabel 3-soorten uit de bijlage IV van de Habitatrictlijn geldt dat voor ruimtelijke ingrepen alleen ontheffing verleend wordt indien er geen alternatief beschikbaar is en op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrictlijn. Dit zijn:

- a) *Bescherming van wilde flora en fauna en instandhouding van de natuurlijke habitats*
- b) *Ter voorkoming van ernstige schade aan onder andere gewassen, veehouderijen, bossen en wateren*
- c) *In het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten*
- d) *Ten behoeve van onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie van soorten*
- e) *Onder strikt gecontroleerde omstandigheden vangen, plukken of in bezit hebben van soorten*

Vogels

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. De basis hiervoor vormt de Europese Vogelrichtlijn, waarin ondermeer de bescherming gereguleerd is van alle inheemse en geregeld voorkomende trekvogels, zodat deze 'kunnen voortbestaan en zich kunnen voortplanten'. Voor deze vogels is de Flora- en faunawet van kracht. De Flora- en faunawet geeft aan dat álle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd zijn tijdens de broedperiode. Ontheffingen voor verstoring tijdens de broedperiode worden niet verleend. Daarnaast zijn rust- en verblijfplaatsen van een aantal in Nederland kwetsbare vogelsoorten jaarrond beschermd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën, waarbij de nesten van categorie 1 tot en met 4 jaarrond beschermd zijn en categorie 5 alléén tijdens de broedperiode. Hierbij geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5 soorten jaarrond beschermd kunnen zijn. Voor deze soorten is daarom vaak ook inzicht nodig in de rust- en verblijfplaatsen in het plangebied en de omgeving. De onderscheiden categorieën zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, ook buiten het broedseizoen gebruikt worden als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil)
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing of biotoop zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus)
3. Nesten van vogels, zijnde géén koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk)
4. Nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil)

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: Boerenzwaluw, Groene specht en Torenavalk)

Het bevoegd gezag hanteert voor categorie 1 tot en met 4 de volgende soorten: *Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespendif en Zwarte wouw*. De vaste rust- en verblijfplaatsen en functionele leefomgeving van deze soorten zijn daardoor jaarrond beschermd. De rust- en verblijfplaatsen van de soorten van categorie 5 kunnen echter óók jaarrond beschermd zijn wanneer zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Voor deze soorten is daarom ook inzicht nodig in de aanwezige rust- en verblijfplaatsen. Voor categorie 5 hanteert het bevoegd gezag de volgende soorten: *Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenavalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht*.

Voor het verstoren van broedende vogels tijdens de broedperiode wordt geen ontheffing verleend. Voor het aantasten van vogels en/of de jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen geldt een zware toets, vergelijkbaar met die van tabel 3-soorten. Een ontheffing wordt alleen verleend indien er geen alternatief beschikbaar is en aan specifieke wettelijke criteria wordt voldaan, voortkomend uit de Europese Vogelrichtlijn. Deze criteria zijn:

- a) - *Volksgezondheid of openbare veiligheid*
 - *Veiligheid van het luchtverkeer*
 - *Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren*
 - *Bescherming van flora en fauna*
- b) *In verband met onderzoek en onderwijs, repopulatie en herintroductie van soorten*
- c) *Onder strikt gecontroleerde omstandigheden vangen, plukken of in bezit hebben van soorten*

In het geval van vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels bestaat de mogelijkheid om mitigerende maatregelen te nemen, en daarmee een overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen. Hierbij is altijd een zogenaamde omgevingscheck nodig om inzicht te krijgen in de lokale omstandigheden. Het verdient de aanbeveling een dergelijk mitigatieplan vooraf te laten goedkeuren door het Ministerie van EL&I, in de vorm van een afwijzing van een ontheffingsaanvraag.

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen; artikel 2, lid 1. De tekst daarvan is als volgt: "Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, evenals voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of

nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterweg te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken”.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

Over de Rode Lijst

De Rode Lijsten hebben geen wettelijke status. Soorten die op de Rode Lijst zijn geplaatst, zijn alléén beschermd als ze ook in de Flora- en faunawet als beschermde soort zijn opgenomen. Soorten kunnen op de Rode Lijst worden opgenomen wanneer zij zeldzaam zijn of wanneer de trend negatief is. Voor soorten van de Rode Lijst is niet per definitie een ontheffing vereist. Deze lijst heeft een signalerende functie en dient als een instrument ten behoeve van beleidsontwikkeling. Het zeldzamer worden van een bepaalde soort en het daarmee in een andere categorie terechtkomen, kan wel tot gevolg hebben dat een soort door de minister onder het beschermingsregime van de Flora- en faunawet wordt gebracht. Voorts geldt dat voor beschermde Rode Lijstsoorten de gunstige staat van instandhouding eerder in het geding kan zijn, waardoor eerder compenserende maatregelen kunnen worden geëist.